

Полтавська державна аграрна академія

Матеріали

**50-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в
контексті підвищення якості вищої освіти»**

26-27 лютого 2019 року

м. Полтава

УДК 378.147

М 34

Редакційна колегія:

Шульга Л. В., начальник навчального відділу, професор кафедри маркетингу,
к.е.н., доцент

Колесніченко І. А. – методист навчального відділу

Ткаченко Д. Р. – секретар навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Комп'ютерна верстка – **Ткаченко Д. Р.**

***Відповідальність за правильність наведених статистичних даних,
фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез***

Матеріали 50-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів
«Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті підвищення
якості вищої освіти».– Полтава: РВВ ПДАА, 2019. – 207 с.

Реалізація сучасних вимог щодо викладання дисципліни «Якість та безпека продукції АПК»	
Михайлютенко С. М., к.вет.н.	43
Роль наукової діяльності здобувачів вищої освіти спеціальності «Ветеринарна медицина» у підготовці майбутніх фахівців	
Панасова Т.Г., к.вет.н., доцент	45
Складності та перспективи професії лікаря ветеринарної медицини	
Локес-Крупка Т. П., к.вет.н.; Канівець Н. С., к.вет.н.; Каришева Л. П., старший викладач	47
Сучасний підхід до викладання навчальної дисципліни «Глобальна паразитологія»	
Корчан Л.М., к.вет.н.	49
Сучасний підхід до викладання навчальної дисципліни «Оперативна хірургія, топографічна анатомія та анестезіологія»	
Киричко Б.П., д.вет.н., професор	51
Сучасні методологічні підходи до викладання фахових дисциплін для підготовки докторів філософії в галузі ветеринарної медицини	
Євстаф'єва В.О., д.вет.н., професор; Мельничук В.В., к.вет.н.; Бородай Є.О., аспірант	53
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ	56
Зарубіжний досвід професійної підготовки фахівців економічних спеціальностей	
Тимошенко І.В., к.е.н.	56
Застосування сучасних освітніх технологій навчання як чинник підвищення якості освіти	
Вакуленко Ю.В., к.с.-г.н., доцент; Бондаренко М.О., методист II категорії деканату факультету економіки та менеджменту; Сазонова Н.А., методист деканату факультету економіки та менеджменту, асистент кафедри інформаційних систем та технологій	58
Інноваційний підхід в організації компетентісно-орієнтованої практичної підготовки студентів під час навчальних практик на основі інформаційно-комунікаційних та веб-технологій	
Копішинська О.П., к.ф.-м.н., доцент; Уткін Ю.В., к.т.н., доцент; Дубик А.М., к.т.н., доцент	60
Інноваційні методи і технології викладання навчальної дисципліни «Запобігання корупції в публічному управлінні»	
Мирна О.В., к.е.н., доцент; Сердюк О.І., к.е.н., доцент	63
Інноваційні методики та технології викладання економічних дисциплін	
Волкова Н.В., к.е.н.; Миколенко І.Г., к.е.н., доцент	65
Інноваційні освітні технології викладання навчальних дисциплін	
Олійник А.С., асистент; Протас Н.М., к.с.-г.н., доцент; Олійник Є. О., к.е.н.; Одарущенко О. Б., к.т.н.; Супрун В. А., оператор ЕОМ	67
Інтерактивні методи навчання при викладанні дисципліни «Підприємство»	
Махмудов Х.З., д.е.н., професор; Михайлова О.С., к.е.н., доцент; Писаренко С.В., к.с.-г.н., доцент	73
Маркетингові аспекти підвищення якості освітніх послуг	
Майборода О.В., асистент	76
Міждисциплінарна інтеграція як засіб підготовки майбутніх фахівців	
Мороз С.Е., к.пед.н.; Калашник О.В., к.т.н., доцент	78
Мультимедійні технології як інноваційна тенденція викладання дисциплін	
Шупта І.М., к.пед.н., доцент; Щетініна Т.О., к.іст.н., доцент	80
Обґрунтування вибору навчальних мов програмування та середовищ розробки програмного забезпечення для здобувачів вищої освіти	
Поночовний Ю.Л., к.т.н., с.н.с., доцент; Одарущенко О.Б., к.т.н., доцент	82

4. Кремень В.Г. Дистанційна освіта – перспективний шлях розв’язання сучасних проблем професійної освіти / В.Г. Кремень // Вісник Академії дистанційної освіти. – 2003. – № 1. – С. 4 - 11.

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Олійник А. С., асистент; **Протас Н. М.**, к.с.-г.н., доцен;
Олійник Є. О., к.е.н.; **Одарущенко О. Б.**, к.т.н.;
Супрун В. А., оператор ЕОМ

Кардинальні перетворення, що відбуваються у сучасному суспільстві, зміна соціально-економічних формацій зумовили необхідність вдосконалення, реформування та докорінного оновлення системи вищої освіти, впровадження нових освітніх, культурних, науково-технічних стандартів, спрямованих на інтеграцію системи освіти України до європейського простору. Сучасне інформаційне суспільство ставить завдання підготовки спеціалістів, здатних адаптуватися у різних життєвих ситуаціях, самостійно набувати необхідні знання, грамотно працювати з інформацією, критично мислити, самостійно працювати над розвитком інтелекту та рівня культури; розвитку соціально-активної, творчої особистості. Такі вимоги змінюють не тільки зміст освіти, а й передбачають впровадження нових методів, засобів і концепцій навчання, спонукають до пошуку шляхів вдосконалення педагогічного процесу в контексті підвищення якості вищої освіти.

Проблема вибору технологій навчання у закладах вищої освіти залишається актуальною як у теоретичному, так і у практичному плані. Від її вирішення залежать і навчальний процес, і діяльність викладача й здобувачів, а відтак, й результат навчання у вищій школі в цілому.

Метою нашого дослідження є висвітлення інноваційних освітніх технологій навчання та викладання, аналіз й узагальнення їх змісту та можливостей впровадження у вищій школі для підвищення якості освіти.

Освітня технологія – це модель спільної роботи викладача та студентів із планування, організації та проведення реального процесу навчання за умови забезпечення комфортності для всіх суб'єктів освітньої діяльності. Вибір освітньої технології – це завжди вибір стратегії, пріоритетів, системи взаємодії, тактик навчання та стилю роботи викладача з студентами [1].

Реалізація нових векторів розвитку освіти потребує використання інноваційних освітніх технологій у вищій школі. Інновації в освіті – це процес творення, упровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних і управлінських технологій, унаслідок чого підвищуються показники досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно нового стану. Загальним спрямуванням інновацій у вищій школі повинні стати: індивідуалізація навчальної діяльності здобувачів, активація їх навчання, підвищення рівня мотивації та відповідальності за якість засвоєння навчального матеріалу необхідного для підготовки сучасного спеціаліста.

Теоретичний доробок сучасних вчених-освітян дозволяє окреслити й використовувати такі інноваційні освітні технології, згруповані їх за критерієм змісту та способом передачі інформації: особистісно-орієнтовані технології впливу та формування особистості; інтерактивні й інформаційно-комунікаційні технології навчання та викладання; технології проектної діяльності та інші інтегровані розвивальні технології.

Основні інновації в процесі викладання дисциплін обумовлені застосуванням, переважно, інтерактивних методів. *Інтерактивне навчання* забезпечує перехід від педагогіки знань до розвивальної і є одним із основних підходів, здатним формувати активну, творчу, самодостатню особистість, готову до саморозвитку, постійного самовдосконалення, здатну до проективної детермінації майбутнього та відповідальності за нього. До *інтерактивних методів навчання* можна віднести кооперативне навчання, колективно-групове навчання, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань.

Впровадження інтерактивного навчання пов'язане з розвитком Інтернету і використанням *інформаційних комп'ютерних технологій*. Застосування нових інформаційних технологій прискорює навчальний процес і робить його цікавим і різноманітним. Інтерактивне навчання направлене на взаємодію учасників навчального процесу в режимі діалогу або бесіди з викладачем, роботу з комп'ютером, використання комунікаційних можливостей мереж, хмарних технологій. Ефективність роботи передбачає використання сучасної мультимедійної та інтерактивної техніки, технологій, методів та засобів активізації процесів розвитку наочно-дієвого, наочно-образного, теоретичного типів мислення; для розвитку творчого, інтелектуального потенціалу здобувача, здібностей до комунікативних дій. Застосування інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу сформувати загальні компетентності, комунікативні й експертні навички, презентаційні уміння, уміння самостійно вирішувати ситуаційні задачі що в свою чергу, надає можливість в майбутньому ефективно взаємодіяти і приймати колективні рішення.

Інформаційно-комунікаційні технології навчання надають можливість викладачу для досягнення дидактичної мети застосовувати як окремі види навчальної роботи, так і поєднувати їх. Викладач одержує додаткові можливості для підтримки і спрямування розвитку особистості студента, творчого пошуку та організації їхньої спільної роботи. Основні переваги інформаційно-комунікативних технологій включають: можливість у ході навчання швидко вирішувати на ПК завдання, що вимагають значних витрат при неавтоматизованому навчанні; переваги індивідуального підходу, індивідуальної роботи зі студентом перед навчанням групи студентів; великий обсяг інформаційного і довідкового матеріалу, до якого студент може звернутися при ефективній організації доступу; можливість легко моделювати різноманітні проблемні ситуації в процесі навчання; організація ефективного контролю та неупередженого оцінювання знань студентів при проведенні комп'ютерного тестування; економічний ефект від необхідності тиражування завдань і методичних вказівок для різного виду робіт тощо.

Проаналізуємо бачення здобувачів вищої освіти щодо методів і технологій отримання якісно нових знань, готовності думати, працювати, приймати зміни в освіті. Нами було проведено вибіркоче анонімне опитування серед здобувачів спеціальностей Менеджмент, ПУА, ТВППТ, ХТ, Ветеринарна медицина.

Як відомо, основними напрямками в освіті є *пасивна, активна та інтерактивна модель* навчання. 50 % респондентів визнали ефективною інтерактивну модель навчання, під час якої здобувач стає не об'єктом, а суб'єктом навчання, стає активним учасником подій, власної освіти й розвитку, формуючи внутрішню мотивацію навчання. Проте, цікавим був той факт, що 17 % опитаних віддали перевагу пасивній моделі, коли здобувачі готові виступати в ролі пасивного об'єкта навчання, накопичувати знання. Таку стриманість і виваженість проявили здобувачі технологічних спеціальностей. Серед майбутніх фахівців з управління жоден не надав перевагу пасивній моделі навчання і діти готові до креативності, змін, активно включатися в оволодіння знаннями.

Теоретики, новатори-педагоги при впровадженні інноваційних технологій навчання, вбачаючи всі переваги освітніх інновацій, не радять відкидати класичні форми навчання, рекомендують вміло поєднувати традиційний і новітні стилі викладання і ми погоджуємось із такою думкою. Результати опитування ЗВО підтвердили таку позицію.

Здобувачі вважають *лекцію* основним способом отримання знань у стінах навчального закладу. 92 % зазначають, що лекції мають цінність для опанування матеріалу і 70 % вважають, що ведення конспекту, дозволить краще засвоїти почуте (причому, 20 % вважають обов'язковим задиктовувати основні поняття з теми). Тому треба шукати підходи до покращення і ефективності саме подання матеріалу. На запитання щодо форм подання матеріалу на лекції, які слід застосовувати при викладанні, щоб привернути увагу слухачів, студенти рекомендують вільну розповідь викладача поєднувати і супроводжувати з засобами візуалізації: 58 % – вважають мультимедійні презентації одними із ефективних методів організації навчання (причому, майбутні ветеринари вважають за необхідне супроводжувати презентації великою кількістю анімацій і озвучуванням), 30 % – хотіли б бачити відеоматеріали.

Відповідно, серед технічних засобів навчання, здобувачі академії перевагу віддають мультимедійним проекторам із ПК та інтерактивним дошкам. Хоча, все ж таки частину матеріалу певна частина здобувачів вважає за потрібне викладати на маркерних і звичайних дошках (26 %) (таку думку зовсім не поділяють здобувачі спеціальності ПУА). 42 % опитаних здобувачів хотіли б мати надруковані роздаткові матеріали, 27% – вважають за необхідне наявність друкованого опорного конспекту лекцій у кожного. Поміж інших відповідей, 27 % чесно відповіли, що при відсутності у здобувача бажання та мотивації вчитися, вибір технічних засобів навчання взагалі не суттєвий.

Ми розділяємо думку студентів, що однією з перспективних інновацій у навчальному процесі є *мультимедійні технології*. Їх використання дозволяє більш ефективно демонструвати візуальний матеріал та створювати власні

інноваційні розробки. Використання викладачами презентаційних матеріалів надає можливість концентрувати увагу слухачів завдяки візуальному поданню матеріалів, інтенсифікувати заняття, зацікавити новою інформацією, відразу долучити дітей до роботи, сприяє легкому засвоєнню більших обсягів знань.

То ж підвищенню якості навчання сприяє використання на заняттях прийомів візуалізації. Для сприяння зацікавленості здобувачів ми можемо запропонувати добірку прийомів візуалізації для різних дисциплін, які допоможуть зробити процес навчання осмисленішим, а навчання – цікавішим [4]:

- розробка буктрейлерів – коротких відеороликів, що відтворюють у довільній формі розповідь на певну тему, цікава особливість яких – специфічна подача інформації, що здатна заінтригувати за аналогією до трейлерів у кіно);

- інтерактивні книги та підручники – осучаснення звичного формату книг, яке стало можливим завдяки останнім здобуткам в ІТ сфері, де текст доповнюється 3D моделями, аудіо, відеоматеріалами та тематичними анімаціями;

- інтерактивні стрічки часу – динамічний спосіб вивчення хронологічного перебігу подій шляхом його візуалізації. Прийом не втрачає своєї актуальності на жодній з дисциплін. Створення таймлайну можна використовувати для перевірки знань та під час засвоєння нової теми;

- візуальні інтелект-карти (скретчноутінг), скрайбінг – метод розповіді чи пояснення, що супроводжується паралельним створенням схематичних малюнків, які відтворюють ключовий зміст сказаного. Це універсальні способи організації інформації, адаптовані для максимально продуктивного сприйняття мозком. Технологія вчить мислити у новій площині, залучаючи до активної роботи обидві півкулі мозку. Думки та висновки викладаються у зручному зрозумілому форматі, з довільним додаванням малюнків та інших допоміжних елементів, що покликано формувати інтуїтивне сприйняття інформації. Найпопулярніша схема містить декілька складових: ключові слова з теми, графічні зображення, стрілки, що поєднують між собою різні блоки;

- хмари слів – візуальне відтворення списку слів, категорій чи міток на єдиному спільному зображенні, яке можна легко згенерувати власноруч за допомогою спеціальних програм. Хмари слів дозволяють візуалізувати термінологію з певної теми, що сприяє швидкому запам'ятовуванню інформації.

Слід відмітити, що інноваційна інформаційно-комунікаційна діяльність є специфічною і досить складною, що потребує особливих знань, навичок, здібностей. Упровадження інновацій неможливе без педагога-дослідника, який володіє системним мисленням, розвиненою здатністю до творчості, сформованою й усвідомленою готовністю до інновацій.

Здобувачі при підготовці до занять також активно використовують інформаційні технології – 97 % користуються інформаційними ресурсами інтернет. Окрім інтернет, лише третина опитаних беруть інформацію з підручників та навчальних посібників. Знаючи цей факт, викладачам необхідно звернути увагу на постановку завдань, щоб уникнути пустому «блуканню» здобувачами теренами мережі. Тут доцільно задавати не підготовку рефератів, а проектів, есе тощо. Слід спрямувати студентів на використання конкретних інформаційних порталів та сайтів (по-перше, не всій інформації можна

довіряти, часто вона може бути дуже суперечливою; по-друге – зменшити використання банків готових рефератів, натомість пропонуючи розробляти своє). Тут доцільно згадати про *технологію веб-квест* (web-quest) – це проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання якої використовуються корисні інформаційні ресурси інтернету. *Метод проектів* завжди передбачає розв’язання значущої проблеми, а тому така проектна діяльність є досить ефективною [2].

Щодо лабораторних і практичних занять, то всі респонденти визнали їх доцільність і необхідність для набуття компетентностей із дисциплін. Переваг одному з цих видів занять не надали (зазначили, що це залежить від конкретної дисципліни, або ж що корисним є все). В академії проводяться перевірки проведення лабораторних занять, де оцінюються заняття за цілим рядом критеріїв. На думку ж здобувачів, на лабораторних заняттях головним і суттєвим є зрозумілі пояснення викладача і конкретні зрозумілі завдання та вказівки всій групі до виконання (46 %) або ж пояснення викладача, а далі – індивідуальне виконання завдань по варіантах, наведених у методичних вказівках (35 %). Виконувати однакові завдання погоджуються 15 % опитуваних. Також ми запропонувати студентам назвати ефективні, на їх думку, методи роботи на практичних заняттях. 65 % опитаних поміж інших відповідей назвали ефективним для засвоєння матеріалу роз’яснення теоретичних питань викладачем. На другому місці – це дискусії, далі в рейтингу йдуть робота в малих групах, обговорення питань здобувачами, виступи із домашніми заготовками (рефератами, презентаціями тощо), розв’язання ситуаційних вправ, індивідуальне розв’язання задач. Жоден із опитаних не вважає за доцільне практикувати розв’язання вправ біля дошки, коли фактично лише кілька студентів включаються в роботу, а інші – просто списують з дошки, не проявляючи ніякої активності.

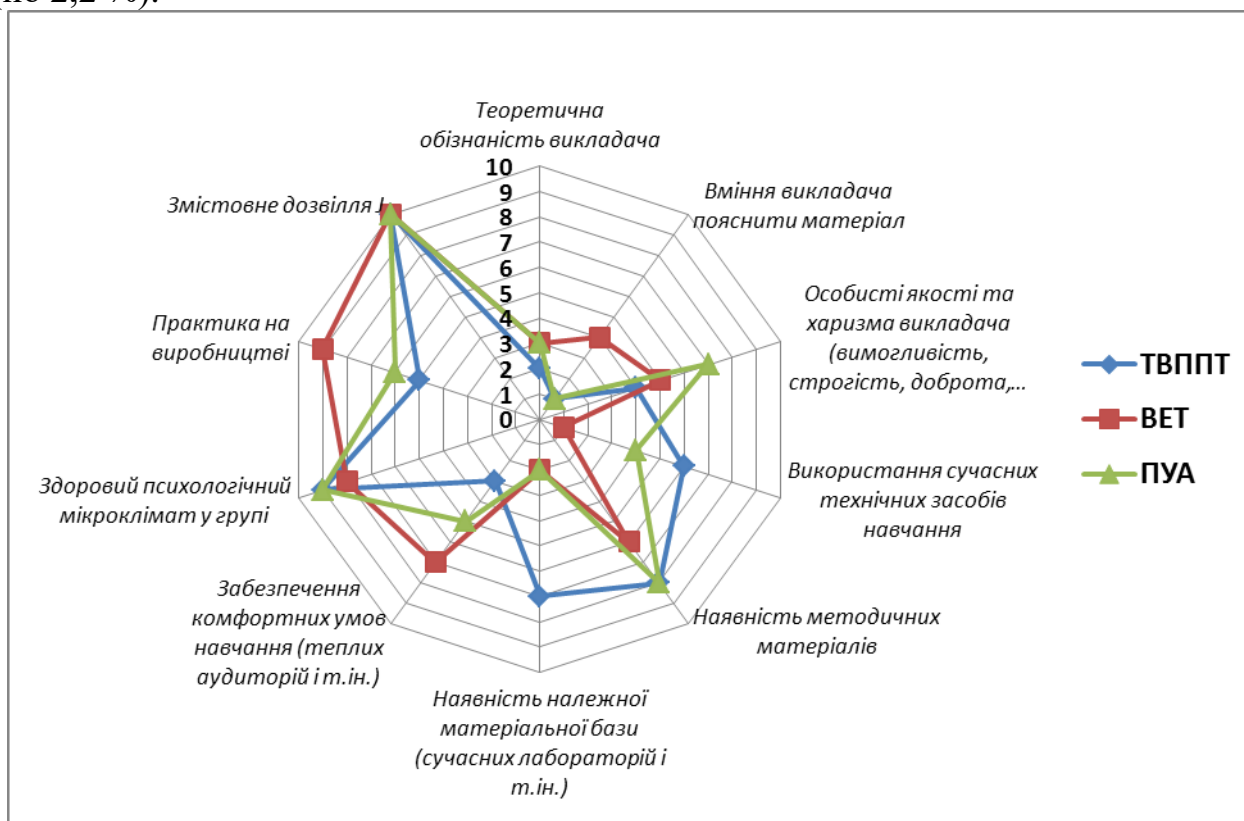
Щодо самостійної роботи – для якісної підготовки до лабораторних занять студенти вважають ефективним виконання практичних завдань (розв’язання конкретної задачі, виконання певних вказівок на ПК, проведення дослідження) – 35 %, підготовку рефератів із теми, що вивчається (28 %), конспектування певних питань (22 %), підготовку звітів із лабораторних робіт (15 %). Для якісної підготовки до практичних занять ЗВО вважають ефективним такі форми самостійної роботи: підготовка рефератів (43 %), розробка презентацій (26 %), написання есе (20%), підготовка проектів (11 %).

Підвищує зацікавленість до дисципліни виконання таких форм самостійної роботи (проранжовано): підготовка презентацій, рефератів, виконання завдань на ПК, конспектування окремих питань, написання есе, виконання конкретних практичних завдань, розробка проектів і вивчення теоретичних положень з дисципліни. На жаль, третина опитаних хотіла б взагалі не виконувати самостійну роботу, але розуміють, що для набуття необхідних знань і вмінь потрібно її робити.

Використання інформаційних технологій у сфері освіти характеризується появою широкого спектра *дистанційних освітніх технологій* і різних форм електронного навчання. Ще одним із нововведень є запуск технології

проведення навчання у формі вебінарів. Радують той факт, що все більше здобувачів нашої академії вже звикли і все ж таки визнають дистанційну форму освіти як одну із форм навчання. Щоправда, висувають свої вимоги. В системі дистанційної освіти moodle хотіли б бачити файл з конспектом лекцій (70 % опитаних), далі за рангом: питання для підготовки до екзамену, методичні рекомендації до лабораторних/практичних занять, тести, методичні вказівки для самостійної роботи, активний чат для спілкування з викладачем. 10 % хотіли б бачити електронний журнал із поточною успішністю (балами). Хоча 51 % опитаних все ж вважають, ніякого ефекту від дистанційного навчання немає (серед причин називають незрозумілість викладення матеріалів, складність самому засвоювати матеріал тощо).

І, нарешті, головне – для підвищення якості освіти здобувачі називають такі основні фактори: теоретичну обізнаність викладача та його науковий рівень (19,6 %); вміння викладача пояснити матеріал (19,6 %); особисті якості та харизму викладача (15,1 %). Далі йдуть – наявність належної матеріальної бази (10,9 %), забезпечення комфортних санітарних умов навчання (теплих аудиторій тощо) та використання сучасних технічних засобів навчання – по 8,7 %, практика на виробництві (7 %), здоровий психологічний мікроклімат у групі (6 %) (рис 1). Наявність належним чином оформлених методичних матеріалів (на що часто тратиться багато часу і зусиль викладача) та організація змістовного дозвілля (чому приділяється чимало уваги) – на останньому місці (по 2,2 %).

На сучасному етапі розвитку освіти при впровадженні інноваційних освітніх технологій вищому навчальному закладу потрібен викладач лабільний, спроможний до саморозвитку й самовизначення в ситуації, яка постійно змінюється, відкритий до соціального замовлення освіти, готовий до постійного

самовдосконалення; підвищення рівня своєї професійної компетенції; якісної, майстерної реалізації знань, умінь та навичок у професійній діяльності [3]. Викладач вищої школи повинен володіти високим рівнем педагогічної майстерності, де основним компонентом є його *професійні знання*. Спочатку треба з'ясувати – які знання може дати викладач студенту (*чому навчити?*), а лише потім – шукати відповіді на питання – як ці знання донести здобувачам вищої освіти (*як навчити?*). Тому *фундаментальні професійні знання з інноваційним мисленням, базова підготовка, належний науковий рівень, наявність професійних цілей і пріоритетів у своїй професії* викладача є передумовою його професійної компетенції і, як результат, – рівня знань предмету студентами.

Тож напрямки розвитку та вектор використання інноваційних технологій навчання та вивчення дисциплін з метою підвищення якості освіти окреслено. Головними аспектами впровадження сучасних освітніх технологій є: підвищення наукового рівня та систематичне підвищення кваліфікації викладачами; вмiле поєднання традиційних підходів і методів викладання з інноваційними інформаційно-комунікаційними технологіями; створення предметно-орієнтованих навчально-інформаційних середовищ, які дозволяють використовувати мультимедійні засоби, системи гіпермедіа, електронні підручники та ін.; освоєння засобів комунікації (комп'ютерної мережі, телефонного, телевізійного, супутникового зв'язку для обміну інформацією) всіма учасниками навчального процесу; навчання правил і навичок «навігації» в інформаційному просторі; розвиток дистанційної освіти тощо.

Список використаних джерел

1. Кошечко Н. Інноваційні освітні технології навчання та викладання у вищій школі / Н. Кошечко // Вісник КНУ ім. Т.Шевченка. – Серія Педагогіка. – 2015. – № 1(1). – С. 35-38.
2. Мачинська Н., Комарова Ю. Упровадження інноваційних технологій навчання у вищій школі / Н. Мачинська, Ю. Комарова // Науковий вісник Мелітопольського ДПУ. – Серія Педагогіка. – 2015. – № 1(14). – С. 240–246.
3. Професійна компетентність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/book/172/5428.html>
4. <https://naurok.com.ua/post/9-priyomiv-vizualizaci-dlya-vikoristannya-na-uroci>

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ПІДПРИЄМНИЦТВО»

Махмудов Х.З., д.е.н., професор; **Михайлова О.С.**, к.е.н., доцент;
Писаренко С.В., к.с.-г.н., доцент

Сучасний освітній простір характеризується новою парадигмою освіти. Вона заснована на індивідуалізації і диференціації освіти, варіативності та альтернативності освітніх систем, прогностичності та адаптованості до змінних умов соціально-економічного середовища, інтересах і здібностях тих, хто навчається. Відповідно до даної парадигми освіта повинна сприяти розвитку

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

**50-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«Сучасний підхід до викладання навчальних дисциплін в контексті
підвищення якості вищої освіти»**

Підп. до друку 09.02.2019. Формат 60x90^{1/16}. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 14. Обл.-вид. арк. 0,7. Тираж 300 пр. Зам. 1.
Гарнітура Times New Roman Cyr.

Видання та друк – Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2174 від 26.04.2005 р.
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3.